KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 16.5.2007
KOM(2007) 249 v konečnom znení

2007/0094 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa stanovujú sankcie proti zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt

(predložená Komisiou)

{SEK(2007) 596}
{SEK(2007) 603}
{SEK(2007) 604}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1) SÚVISLOSTI NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Tento návrh je súčasťou úsilia EÚ vypracovať komplexnú prisťahovaleckú politiku. Komisia má v úmysle predložiť v septembri 2007 prvý návrh o legálnej migrácii v súlade s jej Plánom politiky pre legálnu migráciu z decembra 2005[1].

Jedným z faktorov podporujúcich nelegálne prisťahovalectvo do EÚ je možnosť nájsť si prácu. Cieľom tohto návrhu je znížiť pôsobenie tohto stimulačného faktora zameraním sa na zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území EÚ. Na základe existujúcich opatrení v členských štátoch je cieľom tohto návrhu zabezpečiť, aby všetky členské štáty prijali podobné sankcie voči zamestnávateľom takýchto štátnych príslušníkov tretích krajín a efektívne ich uplatňovali.

Komisia odporúčala takéto opatrenia vo svojom oznámení z júla 2006 o prioritách politiky boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu štátnych príslušníkov tretích krajín[2]. Európska rada schválila toto odporúčanie v decembri 2006 a vyzvala Komisiu, aby predložila návrhy.

• Všeobecné súvislosti

Zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt (ďalej len „nelegálne zamestnávanie“) súvisí so snahou prisťahovalcov získať lepšie životné podmienky a s ochotou zamestnávateľov ich zamestnať s cieľom získať prospech z takýchto zamestnancov, ktorí zvyčajne vykonávajú nízko kvalifikované a zle platené práce. Rozsah tohto javu je samozrejme ťažko presne stanoviť. Odhady počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území EÚ, sa pohybujú v rozmedzí od 4,5 do 8 miliónov. Nelegálne zamestnávanie sa sústredí v niektorých odvetviach: v stavebníctve, poľnohospodárstve, upratovacích a čistiacich službách a v hotelových a stravovacích službách.

Nelegálne zamestnávanie, ktoré pôsobí na jednej strane ako stimulačný faktor nelegálneho prisťahovalectva, ako aj nelegálna práca vykonávaná občanmi EÚ, vedie k stratám vo verejných financiách, môže spôsobiť zníženie miezd a zhoršenie pracovných podmienok, narušiť hospodársku súťaž medzi podnikmi a znamená, že neprihlásení pracovníci nemôžu využívať zdravotné poistenie a dôchodkové zabezpečenie, ktoré súvisia s platením odvodov. Na druhej strane sa nelegálne zamestnaní štátni príslušníci tretích krajín nachádzajú v zraniteľnejšej pozícii, pretože v prípade ich zadržania môžu byť kedykoľvek repatriovaní do svojich krajín pôvodu.

Tento návrh sa netýka politiky zamestnanosti a sociálnej politiky, ale prisťahovaleckej politiky. Podľa tohto návrhu sa nebudú postihovať nelegálne zamestnaní štátni

---

[1] KOM(2005) 669.

[2] KOM(2006) 402.

príslušníci tretích krajín, ale zamestnávateľ (avšak návrh smernice Komisie z roku 2005 o návrate by mal ako všeobecné pravidlo stanoviť povinnosť členských štátov vydávať rozhodnutie o návrate štátnym príslušníkom tretích krajín bez povolenia na pobyt).

- **Existujúce ustanovenia v tejto oblasti**

V odporúčaní Rady z 22. decembra 1995 o harmonizovaných opatreniach na boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu a nelegálnemu zamestnávaniu[3] sa stanovuje, aby sa zamestnávatelia, ktorí chcú zamestnať cudzích štátnych príslušníkov podporovali v tom, aby preverili ich povolenie na pobyt alebo pracovné povolenie a tiež, aby bol zamestnávateľ, ktorý zamestná cudzieho štátneho príslušníka bez povolenia, za takéto konanie potrestaný. V odporúčaní Rady z 27. septembra 1996 o boji proti nelegálnemu zamestnávaniu štátnych príslušníkov tretích krajín[4] sa najmä ustanovuje, že zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemajú potrebné povolenie, by malo byť zakázané a postihované trestnými a/alebo správnymi sankciami. Tento návrh vychádza z uvedených odporúčaní a požaduje, aby členské štáty zakázali nelegálne zamestnávanie, prijali sankcie a stanovili zamestnávateľom povinnosť prijať preventívne opatrenia a ďalšie kontroly.

Politika EÚ v oblasti boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu zahŕňa ustanovenia týkajúce sa boja proti obchodovaniu s ľuďmi a prevádzačstvu. Rámcovým rozhodnutím o boji proti obchodovaniu s ľuďmi[5] sa zavádza skutková podstata trestného činu obchodovania s ľuďmi na účely pracovného alebo sexuálneho vykorisťovania a harmonizujú sa sankcie. Nelegálne zamestnávanie v zmysle tohto návrhu môže tiež naplniť znaky skutkovej podstaty závažnejšieho trestného činu obchodovania s ľuďmi, ak sú splnené podmienky rámcového rozhodnutia vrátane použitia nátlaku alebo podvodného konania s cieľom pracovného vykorisťovania. Tento návrh sa však týka aj prípadov, v ktorých nebol použitý nátlak alebo podvodné konanie.

Smernica z roku 2002[6] a súvisiace rámcové rozhodnutie[7] sa týkajú naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu prevádzačstva osobou, ktorá pomáha pri nedovolenom prekročení hraníc, prechode cez územie a s pobytom, ako aj harmonizácie sankcií. Nemožno vylúčiť, že je nelegálne zamestnávanie doprevádzané pomocou pri prekročení hraníc a/alebo s pobytom nelegálne zamestnaných štátnych príslušníkov tretích krajín, tento návrh sa však týka aj zamestnávateľov, ktorí sa na takejto činnosti nepodieľajú.

- **Súlad s ostatnými politikami a cieľmi Únie**

Zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt je súčasťou rozsiahlejšieho okruhu problémov spojených s nelegálnou prácou, t. j. s platenými

---

[3] Ú. v. ES C 5, 10.1.1996, s. 1.
[4] Ú. v. ES C 304, 14.10.1996, s. 1.
[5] Ú. v. ES L 203, 1.8.2002, s. 1.
[6] Ú. v. ES L 328, 5.12.2002, s. 17.
[7] Ú. v. ES L 328, 5.12.2002, s. 1.

činnosťami, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi, pokiaľ ide o ich povahu, ale ktoré nie sú nahlásené orgánom verejnej moci[8]. Nelegálna práca a iné s tým súvisiace aspekty sa týkajú tak občanov EÚ, ako aj štátnych príslušníkov tretích krajín. Komisia preto na jeseň 2007 predloží oznámenie týkajúce sa tejto problematiky.

Opatrenia stanovené v tomto návrhu sú v súlade s politikami a akciami na úrovni Spoločenstva týkajúcimi sa predchádzania a boja proti daňovým podvodom, a zároveň tieto politiky a akcie podporujú.

Tento návrh je v súlade so základnými právami. Nie sú ním dotknuté práva, ktoré majú štátni príslušníci tretích krajín ako zamestnanci, napríklad právo stať sa členom odborov, byť účastníkom a mať výhody vyplývajúce z kolektívneho vyjednávania a pracovať v podmienkach zodpovedajúcich zdravotným a bezpečnostným normám. Pokiaľ ide o porušenie právnych predpisov, za ktoré sa považuje zodpovedný zamestnávateľ, je potrebné uviesť, že v zmysle tohto návrhu zamestnávateľ, ktorý skontroluje doklady budúceho zamestnanca nebude zodpovedný, ak sa napríklad preukáže, že predložené doklady boli falošné. Trestné sankcie sa ukladajú iba v závažných prípadoch podľa rozsahu a závažnosti porušenia právnych predpisov. Osobné údaje, s ktorými sú zamestnávatelia a orgány povinní pracovať pri implementácii tohto návrhu, musia byť spracované v súlade so smernicou 95/46/ES o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov[9].

2) KONZULTÁCIE SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A HODNOTENIE VPLYVU

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Metódy konzultácie, hlavné cieľové sektory a všeobecný profil respondentov

Uskutočnilo sa stretnutie s Európskou konfederáciou odborových zväzov (ETUC) a s Úniou priemyselných a zamestnávateľských konfederácií Európy (UNICE)/Business Europe. Konzultácie s členskými štátmi sa uskutočnili v rámci Výboru Komisie pre imigráciu a azyl.

Pri príprave návrhu sa takisto brali do úvahy príspevky zástupcov sociálnych partnerov a iných mimovládnych organizácií predložené v rámci seminárov a workshopov. V rámci externej štúdie, o ktorú požiadala Komisia s cieľom založiť na nej hodnotenie vplyvu, sa uskutočnili ďalšie konzultácie s členskými štátmi (vrátane donucovacích orgánov týchto štátov), s odborovými zväzmi a združeniami zamestnávateľov, ako aj s mimovládnymi organizáciami, a to formou dotazníkov a stretnutí.

Zhrnutie stanovísk a ich zohľadnenie

Komisia zohľadnila pripomienky uvedené v stanoviskách na jej oznámenie predložené v júli 2006.

- **Získavanie a využívanie odborného posudku**

---

[8] KOM(98) 219.

[9] Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

Vypracovanie externého odborného posudku nebolo potrebné**.**

- **Hodnotenie vplyvu**

Pri hodnotení vplyvu sa uvažovalo o týchto možnostiach:

Možnosť 1: Zachovanie súčasného stavu. I keď väčšina členských štátov (ak nie všetky) už prijali sankcie voči zamestnávateľom a preventívne opatrenia, zdá sa, že tieto sankcie a opatrenia nie sú účinné. Táto možnosť by neumožnila vytvoriť rovnaké podmienky pre všetkých a situácia by sa mohla navyše zhoršiť, keďže rozdiely medzi členskými štátmi by sa mohli ďalej prehlbovať. Úroveň existujúcich sankcií by mohla byť nedostačujúca na vyrovnanie ekonomických výhod nelegálneho zamestnávania. Zamestnancom, tretím krajinám a štátnym príslušníkom tretích krajín by sa takto nedalo jasne najavo, že medzery v zákone, ktoré umožňujú vyhnúť sa sankciám, budú odstránené.

Možnosť 2: Harmonizované sankcie proti subjektom zamestnávajúcim štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt v rámci celej EÚ spolu so záväzkom uloženým členským štátom uplatňovať sankcie (povinnosť uskutočniť určitý počet kontrol na pracovisku). Táto možnosť by mala odstrániť rozdiely medzi právnymi predpismi a ich vykonávacími opatreniami a podporiť vytvorenie rovnakých podmienok pre všetkých. V niektorých členských štátoch by sa zvýšila minimálna hranica sankcií voči zamestnávateľom, čím by sa zväčšil ich odrádzajúci účinok. Zlepšenie uplatňovania sankcií by pravdepodobne viedlo k zníženiu nelegálneho zamestnávania.

Možnosť 3: Harmonizované preventívne opatrenia: spoločná povinnosť zamestnávateľov v rámci celej EÚ urobiť kópiu príslušných dokladov (povolenie na pobyt) a informovať príslušné vnútroštátne orgány. Touto možnosťou by sa znížilo nelegálne zamestnávanie, keďže zamestnávateľ by už pri prijímaní budúceho pracovníka zistil, či má povolenie na pobyt. Ďalšie zaťaženie zamestnávateľov by takto bolo minimálne. Niektoré členské štáty už kontrolu dokladov zamestnávateľmi požadujú. Touto možnosťou by sa umožnilo vytvorenie rovnakých podmienok pre všetkých, keďže by sa dodržiavali rovnaké postupy v rámci celej EÚ. Môže však častejšie dochádzať k neoprávnenému nakladaniu s osobnými údajmi a k falšovaniu dokladov. Musela by sa zabezpečiť ochrana osobných údajov.

Možnosť 4: Harmonizované sankcie proti zamestnávateľom a preventívne opatrenia (t. j. možnosti 2 a 3). Podľa tejto možnosti by sa pozitívny vplyv možností 2 a 3 vzájomne posilňoval a výraznejšie sa poukázalo na záväzok EÚ bojovať proti nelegálnemu zamestnávaniu.

Možnosť 5: Kampaň EÚ na zvyšovanie informovanosti o dôsledkoch zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt. Implementácia tejto možnosti by nevyžadovala veľké finančné prostriedky. Táto možnosť by však mohla mať len malý, dočasný, ale pozitívny vplyv na dodržiavanie predpisov. Neviedlo by to však k zníženiu nelegálneho zamestnávania zo strednodobého alebo dlhodobého hľadiska. Zamestnávatelia sú už informovaní o negatívnych dôsledkoch nelegálneho zamestnávania.

Možnosť 6: Identifikácia osvedčených postupov o uplatňovaní sankcií voči

zamestnávateľom a ich výmena medzi členskými štátmi. Všetky zainteresované strany sa domnievajú, že je nevyhnutné zlepšiť uplatňovanie sankcií. Táto možnosť by posilnila kapacitu donucovacích orgánov a tým aj ich účinnosť. Prostriedky vyčlenené na kontroly by však stále poskytovali členské štáty. Táto možnosť by prispela k vytvoreniu rovnakých podmienok pre všetkých iba obmedzene, pretože by pretrvávali rozdiely medzi sankciami a preventívnymi opatreniami, ktoré by sa dokonca mohli aj zvyšovať.

Na základe porovnania možností a ich vplyvov a zohľadnenia stanoviska členských štátov a zainteresovaných strán sa zdá, že by sa mala použiť kombinácia možností 4 a 6. Nové navrhované opatrenia by mali byť podporené kampaňou na zvyšovanie informovanosti zameranou na zamestnávateľov (predovšetkým na jednotlivcov a malé a stredné podniky). Tento návrh zohľadňuje možnosť 4, zatiaľ čo možnosť 6 a podporná kampaň na zvyšovanie informovanosti sú spracované v pripojenom pracovnom dokumente útvarov Komisie.

3) PRÁVNE ASPEKTY NÁVRHU

- **Zhrnutie navrhovaných opatrení**

Návrh obsahuje všeobecný zákaz zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území EÚ. Porušenie tohto zákazu by sa trestalo sankciami (ktoré môžu byť správnej povahy) formou pokút a v prípade podnikov formou ďalších opatrení vrátane vylúčenia z poskytovania verejných dotácií a ich vrátenia. V závažných prípadoch by sa mohli ukladať trestné sankcie.

S cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie zákazu, zamestnávatelia by boli povinní uskutočniť pri prijímaní štátnych príslušníkov tretích krajín určité kontroly, zjednodušil by sa postup na podávanie sťažností a členské štáty by museli realizovať určitý počet kontrol.

Sankcie a povinnosti súvisiace s ich presadzovaním, ktoré táto smernica uplatňuje voči štátnym príslušníkom tretích krajín bez povolenia na pobyt, sú prísnejšie ako sankcie a povinnosti, ktoré sa uplatňujú podľa platných nástrojov Spoločenstva, predovšetkým v súvislosti s poskytovaním služieb občanmi EÚ a štátnymi príslušníkmi tretích krajín oprávnene sa zdržiavajúcich na území EÚ, sú však odôvodnené vzhľadom na ciele tejto smernice a nediskriminačné v súvislosti s iným statusom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt.

- **Právny základ**

Ustanovenia tejto smernice sú navrhnuté s cieľom znížiť nelegálne prisťahovalectvo do Európskej únie. Príslušným právnym základom je preto článok 63 ods. 3 písm. b) Zmluvy o ES.

Tento právny základ sa netýka opatrení vzťahujúcich sa na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnene zdržiavajú na území EÚ, ale ktorí v rozpore s podmienkami svojho povolenia na pobyt pracujú, napríklad študenti z tretích krajín, ktorí pracujú väčší počet hodín, ako im umožňuje pracovné povolenie. Tento návrh sa preto netýka takýchto prípadov, napriek tomu, že je rovnako dôležité znížiť stimulačný faktor, ktorý takéto zamestnávanie predstavuje.

- **Zásada subsidiarity**

Zásada subsidiarity sa uplatňuje v prípade, ak návrh nespadá do výlučnej právomoci Spoločenstva**.**

Členské štáty nemôžu uspokojivo dosiahnuť ciele tohto návrhu z týchto dôvodov:

Pokiaľ členské štáty konajú samostatne, bude sa pravdepodobne výška sankcií a ich uplatňovanie v jednotlivých členských štátoch značne odlišovať. Môže to viesť k narušeniu hospodárskej súťaže v rámci jednotného trhu a vyvolať ďalší pohyb štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt do členských štátov s menej prísnymi sankciami a s nižšou kontrolou.

Ciele návrhu sa lepšie dosiahnu prostredníctvom činnosti na úrovni Spoločenstva z týchto dôvodov.

V oblasti bez vnútorných hraníc musia byť opatrenia proti nelegálnemu prisťahovalectvu prijaté na spoločnom základe. Týka sa to nielen spoločných hraníc, ale tiež opatrení zameraných na zníženie stimulačných faktorov. Činnosť Spoločenstva bude v znižovaní stimulačného faktora spočívajúceho v zamestnávaní účinnejšia. Spoločná minimálna výška sankcií voči zamestnávateľom zabezpečí, že 1) všetky členské štáty budú mať k dispozícii dostatočne vysoké sankcie, ktoré budú mať odrádzajúci účinok, 2) sa sankcie nebudú odlišovať v takej miere, ktorá by spôsobila následný pohyb štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt a 3) sa vytvoria rovnaké podmienky pre všetky podniky v rámci celej Európskej únie.

Tento návrh stanovuje len minimálnu mieru harmonizácie.

Návrh je teda v súlade so zásadou subsidiarity.

- **Zásada proporcionality**

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality z tohto dôvodu / týchto dôvodov.

Zvoleným nástrojom je smernica, ktorá členským štátom ponecháva pri implementácii veľkú mieru flexibility. Podľa článku 63 predposledný pododsek Zmluvy o ES môžu členské štáty ponechať alebo zaviesť iné opatrenia než opatrenia uvedené v smernici za predpokladu, že sú zlučiteľné s touto zmluvou a medzinárodnými dohodami.

Implementácia tejto smernice môže vnútroštátnym a regionálnym orgánom členských štátov spôsobiť dodatočné finančné a administratívne náklady na vypracovanie požadovaných implementačných stratégií a na uskutočnenie požadovaného minimálneho počtu kontrol. Týmto orgánom môžu okrem toho vyplynúť ďalšie náklady z prípadného zvýšenia počtu správnych a trestných konaní. Takéto zvýšené náklady sú však obmedzené na nevyhnutné potreby na zabezpečenie účinného vykonávania návrhu.

Náklady hospodárskych subjektov sa obmedzia iba na kontroly uskutočňované pred zamestnaním štátnych príslušníkov tretích krajín, na informovanie príslušných orgánov a na uchovanie záznamov. Takéto náklady sú primerané cieľu návrhu.

- **Výber nástrojov**

Navrhované nástroje: smernica.

Iné prostriedky by neboli primerané z tohto dôvodu / týchto dôvodov.

Smernica je na toto opatrenie vhodných nástrojom: stanovuje minimálne záväzné normy, ale ponecháva členským štátom flexibilitu, pokiaľ ide o začlenenie jej ustanovení do vnútroštátneho právneho poriadku a prijatie vnútroštátnych vykonávacích opatrení.

4) VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet Európskej únie.

5) DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE

- **Preskúmanie/revízia/doložka o platnosti**

Návrh obsahuje ustanovenie o preskúmaní.

- **Tabuľka zhody**

Členské štáty sú povinné informovať Komisiu o znení vnútroštátnych ustanovení transponujúcich smernicu, ako aj o znení tabuľky zhody medzi týmito ustanoveniami a touto smernicou.

- **Podrobné vysvetlenie návrhu**

Články 1 a 2

Návrh sa netýka občanov EÚ vrátane tých občanov, ktorých možnosť sa zamestnať v konkrétnom členskom štáte je obmedzená prechodnými opatreniami.

Vymedzenie pojmu „zamestnávateľ“ sa netýka len fyzických a právnických osôb, ktoré zamestnávajú iné osoby v rámci svojej podnikateľskej činnosti, ale aj jednotlivcov, ktorí zamestnávajú napríklad upratovačky. Z hľadiska znižovania stimulačného faktora nelegálneho zamestnávania by vylúčenie takýchto jednotlivcov z pojmu zamestnávateľa nemalo zmysel.

Článok 3

Hlavným ustanovením návrhu je všeobecný zákaz zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemajú povolenie na pobyt v Európskej únii.

Články 4 a 5

Zamestnávatelia by boli povinní skontrolovať pred prijatím štátnych príslušníkov tretích krajín, či majú povolenie na trvalý alebo prechodný pobyt. Podniky a právnické osoby (napr. registrované nezisková organizácia) by boli navyše povinné informovať príslušné vnútroštátne orgány. Zamestnávateľom, ktorí sú schopní preukázať, že splnili tieto povinnosti, nebude uložená žiadna sankcia.

Je zrejmé, že od zamestnávateľov nie je možné požadovať, aby odhalili falošné doklady. Komisia vo svojom oznámení z júla 2006 uviedla, že je potrebné vypracovať spoločné usmernenia o minimálnych bezpečnostných normách, najmä pokiaľ ide o postupy vydávania takých dokladov, ako je napríklad povolenie na pobyt. Zamestnávatelia by však mali byť zodpovední v prípade, ak je zrejmé, že sú doklady falošné (napr. doklad s fotografiou, ktorá zjavne patrí inej osobe než je potenciálny zamestnanec alebo doklad, ktorý bol zjavne sfalšovaný).

Článok 6

Porušenie zo strany zamestnávateľa by bolo trestané účinnými, primeranými a odrádzajúcimi sankciami, ktoré môžu mať správnu povahu. Takéto sankcie by mali v každom prípade porušenia zahŕňať pokutu a náklady súvisiace s návratom štátneho príslušníka tretej krajiny do krajiny pôvodu.

Podľa tohto návrhu by sa dotknutým štátnym príslušníkom tretích krajín neuložila žiadna sankcia. Komisia vypracovala samostatný návrh smernice[10], v ktorom by bola členským štátom uložená povinnosť vydať rozhodnutie o návrate štátneho príslušníka tretej krajiny bez povolenia na pobyt.

Článok 7

Zamestnávatelia by museli zaplatiť nelegálne zamestnaným štátnym príslušníkom

[10] KOM(2005) 391.

tretích krajín akúkoľvek nevyplatenú odmenu a členské štáty by museli zaviesť mechanizmus, ktorý štátnym príslušníkom tretích krajín aj po opustení územia členského štátu zabezpečí, že im bude vyplatená akákoľvek odmena, na ktorú majú nárok.

Článok 8

Pre podniky by platili ďalšie opatrenia vrátane vylúčenia z nároku na verejné príspevky, dotácie (vrátane finančných prostriedkov EÚ poskytnutých členským štátom) a vylúčenia z účasti na verejnom obstarávaní. Bolo by tiež možné požadovať vrátenie verejných dotácií vrátane finančných prostriedkov EÚ spravovaných členskými štátmi, ktoré boli vyplatené zamestnávateľovi v priebehu posledných dvanástich mesiacov. Rovnaká sankcia je podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách možná aj v prípade finančných prostriedkov EÚ, ktoré sú priamo spravované Komisiou.

Článok 9

Vzhľadom k tomu, že peňažnú sankciu nemožno vymôcť od subdodávateľa, mala by byť vymáhateľná od ostatných dodávateľov v subdodávateľskom reťazci, a to vrátane hlavného dodávateľa.

Články 10 a 11

Správne pokuty a iné opatrenia nemusia mať v prípade niektorých zamestnávateľov dostačujúci odrádzajúci účinok. Členské štáty by preto mali prijať trestné sankcie v štyroch závažných prípadoch: opakované porušenie, zamestnávanie veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, osobitne vykorisťujúce pracovné podmienky a prípady, keď je zamestnávateľ oboznámený so skutočnosťou, že pracovník je obeťou obchodovania s ľuďmi. Aby sa predovšetkým zabezpečilo, že jednotliví zamestnávatelia budú trestne stíhaní len v závažných prípadoch, naplní opakované porušenie znaky skutkovej podstaty trestného činu iba v prípade, keď dôjde k tretiemu porušeniu v priebehu dvoch rokov.

Články 12 a 13

Členské štáty by mali zabezpečiť, aby boli právnické osoby zodpovedné za spáchanie trestných činov. Nie je upresnené, či zodpovednosť právnických osôb má byť trestnou zodpovednosťou. Členské štáty, ktoré neuznávajú trestnú zodpovednosť právnických osôb, nemusia preto svoj systém zmeniť.

Článok 14

Na zabezpečenie účinnejšieho výkonu sa musia zaviesť mechanizmy, prostredníctvom ktorých môžu štátni príslušníci tretích krajín podávať sťažnosti priamo alebo prostredníctvom určenej tretej strany. Takáto tretia strana by mala byť chránená pred možnými sankciami uloženými podľa právnych predpisov zakazujúcich pomoc pri neoprávnenom prekročení hraníc a neoprávnenom pobyte. Odbory a mimovládne organizácie zdôraznili potrebu takéhoto ustanovenia.

Navrhuje sa prijatie dodatočných opatrení na ochranu štátnych príslušníkov tretích krajín v prípadoch osobitne vykorisťujúcich pracovných podmienok zakladajúcich trestnú zodpovednosť. Osobám, ktoré v konaní spolupracujú, by mala byť zabezpečená možnosť získať dočasné povolenie na pobyt podobne ako priznáva právo Spoločenstva

tým osobám, ktoré sú obeťami obchodovania s ľuďmi a spolupracujú s orgánmi. Návrat takýchto osôb by sa mal navyše odložiť až do doby, kým sa im skutočne vyplatia všetky odmeny.

Článok 15

Členské štáty by museli uskutočniť určitý počet kontrol na základe hodnotenia vplyvu.

2007/0094 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa stanovujú sankcie proti zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 63 ods. 3 písm. b),

so zreteľom na návrh Komisie[11],

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[12],

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov[13],

konajúc v súlade s postupom ustanoveným v článku 251 zmluvy[14],

keďže:

(1) Európska rada na svojom zasadnutí, ktoré sa konalo 14. a 15. decembra 2006, súhlasila s posilnením spolupráce medzi členskými štátmi v boji proti nelegálnemu prisťahovalectvu, a najmä s posilnením opatrení zameraných na boj proti nelegálnemu zamestnávaniu na úrovni členských štátov ako aj Európskej únie.

(2) Rozhodujúcim stimulačným faktorom nelegálneho prisťahovalectva do Európskej únie je možnosť nájsť si prácu v Európskej únii bez požadovaného právneho statusu. Súčasťou boja proti nelegálnemu prisťahovalectvu a neoprávnenému pobytu by preto mali byť opatrenia proti takémuto stimulačnému faktoru.

(3) Ústredným prvkom takýchto opatrení by mal byť všeobecný zákaz zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemajú právo pobytu v Európskej únii spolu so sankciami voči zamestnávateľom, ktorí takýto zákaz porušujú.

(4) Ustanovenia by sa nemali týkať štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území EÚ. To sa týka štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú rodinnými príslušníkmi občanov Únie, uplatňujúcich svoje právo voľného pohybu v rámci Spoločenstva a takých osôb, ktorým je podľa ustanovení dohody uzavretej medzi Spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a štátom,

---

11 Ú. v. EÚ C […],[…], s.[…].
12 Ú. v. EÚ C […],[…], s.[…].
13 Ú. v. EÚ C […],[…], s.[…].
14 Ú. v. EÚ C […],[…], s.[…].

ktorého sú príslušníkmi na strane druhej, priznané rovnaké právo voľného pohybu ako občanom Únie. Týka sa to aj štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorých situácia je upravená právom Spoločenstva, napríklad osôb, ktoré sú zamestnané v inom členskom štáte v súlade s právnymi predpismi a ktoré boli do iného členského štátu vyslané poskytovateľom služieb v súvislosti s poskytovaním služieb.

(5) S cieľom predchádzať zamestnávaniu štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt, mali by byť zamestnávatelia predtým, než zamestnajú štátneho príslušníka tretej krajiny, povinní skontrolovať, či majú tieto osoby povolenie na trvalý alebo na prechodný pobyt platné po celú dobu trvania pracovného pomeru, a to vrátane prípadov, ak sa štátny príslušník tretej krajiny zamestná na účely jeho vyslania do iného členského štátu v súvislosti s poskytovaním služieb. Povinnosť uložená zamestnávateľom by mala byť obmedzená len na kontrolu predložených dokladov v tom zmysle, či tieto doklady nie sú falošné, ako napríklad preveriť či fotografia nepatrí niekomu inému. Aby sa osobitne členským štátom umožnilo odhaliť falošné doklady, mala by sa tiež podnikom a právnickým osobám uložiť povinnosť informovať príslušné orgány o zamestnaní štátneho príslušníka tretieho štátu.

(6) Zamestnávatelia, ktorí splnili povinnosti stanovené v tejto smernici, by nemali byť zodpovední za zamestnanie štátnych príslušníkov tretej krajiny bez povolenia na pobyt, a to najmä v prípadoch, ak príslušné orgány dodatočne zistia, že doklady, ktoré predložil takýto zamestnanec, boli v skutočnosti sfalšované alebo zneužité.

(7) S cieľom realizovať všeobecný zákaz a predchádzať porušeniu by členské štáty mali prijať primerané sankcie. Tieto by mali pozostávať z peňažnej sankcie a príspevku na náklady súvisiace s návratom štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt.

(8) V každom prípade by mal byť zamestnávateľ povinný zaplatiť štátnym príslušníkom tretích krajín nevyplatenú odmenu za vykonanú prácu, ako aj daňové nedoplatky a dlžné príspevky na sociálne zabezpečenie.

(9) Členské štáty by mali zabezpečiť možnosť podávania žiadostí a vytvorenie mechanizmov zaručujúcich štátnym príslušníkom tretích krajín vyplatenie odmeny, na ktorú majú nárok.

(10) Členské štáty by okrem toho mali stanoviť právnu domnienku, že pracovný pomer trval najmenej šesť mesiacov, aby tak dôkazné bremeno spočívalo na zamestnávateľovi so zreteľom na určité minimálne obdobie.

(11) Členské štáty by mali stanoviť možnosť prijať ďalšie sankcie proti podnikom vrátane pozbavenia nároku na verejné príspevky, pomoc alebo dotácie vrátane poľnohospodárskych dotácií, ďalej vrátane vylúčenia z účasti na verejnom obstarávaní a vrátenia verejných príspevkov, pomoci alebo dotácií vrátane finančných prostriedkov EÚ spravovaných členskými štátmi, ktoré im už boli vyplatené.

(12) Táto smernica, a najmä jej články 8, 11 a 13, by sa nemala vzťahovať na ustanovenia nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev[15].

(13) Vzhľadom na prevažujúce uzatváranie subdodávateľských zmlúv v niektorých dotknutých oblastiach je nevyhnutné zabezpečiť, aby všetky podniky v subdodávateľskom reťazci zodpovedali spoločne a nerozdielne za zaplatenie peňažnej sankcie uloženej subdodávateľovi na konci tohto reťazca, ktorý zamestnáva štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt.

(14) Skúsenosti ukázali, že existujúci systém sankcií nebol dostatočný na zabezpečenie plného dodržiavania zákazu zamestnávania štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt. Jedným z dôvodov takéhoto porušovania je skutočnosť, že správne sankcie uložené samostatne nemajú pravdepodobne v prípade niektorých bezohľadných zamestnávateľov dostačujúci odrádzajúci účinok. Uplatňovanie trestných sankcií môže a malo by podporiť dodržiavanie takéhoto zákazu.

(15) S cieľom dosiahnuť celkovú účinnosť všeobecného zákazu sa zdá ako osobitne potrebné prijať viac odrádzajúce sankcie v závažných prípadoch, ako je napríklad: opakované porušenie, nelegálne zamestnávanie veľkého počtu štátnych príslušníkov tretích krajín, osobitne vykorisťujúce pracovné podmienky a prípady, keď je zamestnávateľ oboznámený so skutočnosťou, že pracovník je obeťou obchodovania s ľuďmi. Pracovné podmienky sa považujú za osobitne vykorisťujúce, ak sa platové a pracovné podmienky, predovšetkým tie podmienky, ktoré majú vplyv na zdravie a bezpečnosť zamestnancov, vo veľkej miere odlišujú od podmienok legálne zamestnaných pracovníkov.

(16) Vo všetkých prípadoch, ktoré sú podľa tejto smernice kvalifikované ako závažné, by sa preto porušenie právnych predpisov spáchané úmyselne malo považovať v rámci celého Spoločenstva za trestný čin, a to bez toho, aby tým bolo dotknuté uplatňovanie rámcového rozhodnutia 2002/629/SVV z 19. júla 2002 o boji proti obchodovaniu s ľuďmi[16].

(17) Za trestné činy by sa mali ukladať účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie. Keďže zamestnávateľmi sú vo veľkej miere právnické osoby, mali by sa takéto sankcie vzťahovať aj na právnické osoby v rámci celého Spoločenstva.

(18) S cieľom uľahčiť uplatňovanie sankcií by sa mal vytvoriť efektívny mechanizmus, prostredníctvom ktorého môžu štátni príslušníci tretích krajín podávať sťažnosti priamo alebo prostredníctvom určenej tretej strany, ktorou je napríklad odborová organizácia alebo iné združenie. Určené tretie strany poskytujúce pomoc pri podávaní sťažností by mali byť chránené pred možnými sankciami ukladanými podľa právnych predpisov zakazujúcich napomáhanie neoprávnenému pobytu.

(19) S cieľom doplniť mechanizmus podávania sťažností, členské štáty by mali udeliť štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí boli vystavení osobitne vykorisťujúcim pracovným podmienkam a spolupracujú v rámci trestného stíhania vedeného proti

---

[15] Ú. v. ES L 248, 19.9.2002, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením č. 1995/2006 z 13. decembra 2006 (Ú. v. ES L 390, 30.12.2006, s. 1).

[16] Ú. v. ES L 203, 1.8.2002, s. 1.

zamestnávateľovi, povolenie na prechodný pobyt v dĺžke zodpovedajúcej danému vnútroštátnemu konaniu. Takéto povolenie by malo byť udelené za rovnakých podmienok ako povolenie udelené podľa smernice Rady 2004/81/ES z 29. apríla 2004 o povoleniach na trvalý pobyt, vydávaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťami nezákonného obchodovania s ľuďmi alebo ktorí boli predmetom konania umožňujúceho nelegálne prisťahovalectvo a ktorí spolupracovali s príslušnými orgánmi[17].

(20) S cieľom zabezpečiť dostatočnú úroveň uplatňovania sankcií a predchádzať značným rozdielom medzi úrovňami ich uplatňovania v jednotlivých členských štátoch by sa mal určitý podiel podnikov usadených v každom členskom štáte podriadiť kontrolám.

(21) Akékoľvek spracovanie osobných údajov uskutočňované v rámci implementácie tejto smernice musí byť v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov[18].

(22) Keďže ciel tejto smernice, konkrétne boj proti nelegálnemu prisťahovalectvu odstránením stimulačného faktora spočívajúceho v zamestnávaní, nemôže byť uspokojivo dosiahnutý iba na úrovni členských štátov a môže byť preto, z dôvodu rozsahu a účinkov, lepšie dosiahnutý na úrovni Spoločenstva, môže Spoločenstvo prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality, uvedenou v tomto článku, neprekračuje táto smernica rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.

(23) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané predovšetkým v Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v Charte základných práv Európskej únie. Musí sa vykonávať predovšetkým so zreteľom na rešpektovanie slobody podnikania, rovnosti pred zákonom, zásady nediskriminácie, práva na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces, ako aj zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov v súlade s článkami 16, 20, 21, 47 a 49 Charty.

(24) Podľa článkov 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice a nie je ňou viazané ani sa na neho nevzťahuje,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1
Predmet a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa stanovujú spoločné sankcie a opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v členských štátoch proti zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov, a ktorých cieľom je bojovať proti nelegálnemu prisťahovalectvu.

---

17 Ú. v. EÚ L 261, 6.8.2004, s. 19.
18 Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31.

Článok 2
Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice:

a) „štátny príslušník tretej krajiny“ je osoba, ktorá nie je občanom Únie v zmysle článku 17 ods. 1 zmluvy,

b) „zamestnanie“ znamená vykonávanie platenej činnosti pre inú osobu a pod jej vedením,

c) „neoprávnene zdržiavajúci“ znamená prítomnosť štátneho príslušníka tretej krajiny na území členského štátu, ktorý nesplnil alebo už nespĺňa podmienky pre udelenie povolenia na prechodný alebo trvalý pobyt v tomto členskom štáte,

d) „nelegálna práca“ je zamestnanie štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na území členského štátu,

e) „zamestnávateľ“ je každá osoba vrátane právnickej osoby, pod ktorej vedením a pre ktorú štátny príslušník tretej krajiny vykonáva platenú činnosť,

f) „subdodávateľ“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá je poverená plnením všetkých alebo niektorých povinností vyplývajúcich z predbežnej zmluvy.

Článok 3
Zákaz nelegálnej práce

Členské štáty zakazujú zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín bez povolenia na pobyt.

Za porušenie tohto zákazu sa ukladajú sankcie a opatrenia stanovené v tejto smernici.

Článok 4
Povinnosti zamestnávateľa

2. Členské štáty ukladajú zamestnávateľom povinnosť:

   a) požadovať od štátnych príslušníkov tretích krajín predloženie povolenia na trvalý alebo prechodný pobyt platného po celú dobu trvania príslušného pracovného pomeru,

   b) skopírovať povolenie na trvalý alebo prechodný pobyt alebo zaznamenať v ňom uvedené informácie ešte pred začatím pracovného pomeru,

   c) uchovávať tieto kópie alebo záznamy aspoň po dobu trvania pracovného pomeru pre potreby kontroly zo strany príslušných orgánov členských štátov.

3. Členské štáty ukladajú zamestnávateľom, ktorí vykonávajú podnikateľskú činnosť alebo sú právnickými osobami, povinnosť informovať príslušné orgány poverené

členskými štátmi v lehote najviac jedného týždňa o začiatku pracovného pomeru štátnych príslušníkov tretích krajín, ako aj o jeho skončení.

4. Členské štáty zabezpečia, aby sa predpokladalo, že zamestnávatelia splnili svoje povinnosti podľa odseku 1 písm. a) pokiaľ doklady predložené ako povolenie na trvalý a prechodný pobyt nie sú zjavne falošné.

Článok 5
Dôsledky plnenia povinností zamestnávateľov

Členské štáty zabezpečia, aby neboli zamestnávatelia zodpovední za porušenie článku 3, ak môžu preukázať, že splnili povinnosti uvedené v článku 4.

Článok 6
Peňažné sankcie

5. Členské štáty prijmú potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť, že za každé porušenie článku 3 bude zamestnávateľ potrestaný účinnými, primeranými a odrádzajúcimi sankciami.

6. Sankcie uložené za každé porušenie článku 3 pozostávajú z:

a) peňažného trestu za každého nelegálne zamestnaného štátneho príslušníka tretej krajiny,

b) úhrady nákladov súvisiacich s návratom každého nelegálne zamestnaného štátneho príslušníka tretej krajiny v tých prípadoch, keď sa začalo konanie o návrate.

Článok 7
Dodatočné platby zamestnávateľov

7. V prípade každého porušenia článku 3 členské štáty zabezpečia, aby zamestnávateľ zaplatil:

a) akúkoľvek dlžnú odmenu nelegálne zamestnanému štátnemu príslušníkovi tretej krajiny,

b) akékoľvek daňové nedoplatky a nezaplatené príspevky na sociálne zabezpečenie vrátane príslušných správnych pokút.

8. S cieľom uplatňovať odsek 1 písm. a), členské štáty:

a) prijmú mechanizmus, ktorý umožní automatické začatie konaní potrebných na vymáhanie dlžnej odmeny bez toho, aby musel štátny príslušník tretej krajiny podať v tejto súvislosti žiadosť,

b) stanovia predpoklad, že pracovný pomer trval najmenej šesť mesiacov okrem prípadu, ak môže zamestnávateľ preukázať opak.

9. Členské štáty prijmú nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie toho, že nelegálne zamestnaným štátnym príslušníkom tretích krajín bude dodatočne uhradená dlžná odmena vymožená podľa odseku 1 písm. a), a to aj v prípadoch ich dobrovoľného alebo nedobrovoľného návratu.

10. Pokiaľ ide o trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 10 ods. 1 písm. c), prijmú členské štáty nevyhnutné opatrenia, ktorými sa zabezpečí odklad výkonu rozhodnutia o návrate až do doby, keď bude štátnemu príslušníkovi tretej krajiny uhradená celková dlžná suma odmeny vymožená podľa odseku 1 písm. a).

Článok 8
Ďalšie opatrenia

Členské štáty prijmú nevyhnutné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa na zamestnávateľa, ktorý koná v rámci jeho podnikateľskej činnosti, mohli prípadne vzťahovať tieto opatrenia:

a) pozbavenie nároku na verejné príspevky, pomoc a dotácie na obdobie až piatich rokov,

b) vylúčenie z účasti na verejnej súťaži na obdobie až piatich rokov,

c) vrátenie verejných príspevkov, pomoci a dotácií vrátane finančných prostriedkov EÚ spravovaných členskými štátmi, ktoré boli zamestnávateľovi vyplatené v priebehu dvanástich mesiacov predchádzajúcich odhaleniu nelegálnej práce,

d) dočasné alebo trvalé zatvorenie prevádzok, ktoré boli použité na takéto porušenie zákazu.

Článok 9
Uzatváranie subdodávateľských zmlúv

11. Ak je zamestnávateľom subdodávateľ, členské štáty zabezpečia, aby hlavný dodávateľ a všetci sprostredkujúci subdodávatelia museli zaplatiť:

a) akúkoľvek sankciu uloženú podľa článku 6, a

b) akékoľvek dodatočné platby podľa článku 7.

12. Hlavný dodávateľ a každý sprostredkujúci subdodávateľ zodpovedajú podľa odseku 1 spoločne a nerozdielne bez toho, aby tým boli dotknuté ustanovenia vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa regresného práva.

Článok 10
Trestný čin

13. Každý členský štát zabezpečí, aby porušenie uvedené v článku 3 naplnilo znaky skutkovej podstaty trestného činu, ak bolo spáchané úmyselne za takýchto okolností:

a) zamestnávateľ naďalej alebo opakovane porušuje článok 3 po tom, ako bol v priebehu posledných dvoch rokov už dvakrát pristihnutý pri jeho porušovaní príslušnými vnútroštátnymi orgánmi alebo súdmi,

b) porušenie sa týka veľkého počtu nelegálne zamestnaných štátnych príslušníkov tretích krajín. Je tomu tak v prípade nelegálneho zamestnávania najmenej štyroch štátnych príslušníkov tretích krajín,

c) k porušeniu dochádza za osobitne vykorisťujúcich pracovných podmienok, napríklad ak sa pracovné podmienky legálne zamestnaných pracovníkov vo veľkej miere odlišujú, alebo

d) porušenia sa dopustí zamestnávateľ, ktorý využíva prácu alebo služby osoby, o ktorej vie, že je obeťou obchodovania s ľuďmi.

14. Členské štáty zabezpečia, aby účasť na konaní uvedenom v článku 1 alebo navádzanie na takéto konanie boli trestným činom.

Článok 11
Sankcie za trestný čin

15. Členské štáty zabezpečia, aby bol trestný čin uvedený v článku 10 potrestaný účinnými, primeranými a odrádzajúcimi trestnými sankciami.

16. Trestné sankcie ustanovené v tomto článku môžu byť ukladané spolu s inými sankciami alebo opatreniami, najmä takými sankciami a opatreniami, ktoré sú uvedené v článkoch 6, 7 a 8 a s uverejnením súdneho rozhodnutia týkajúceho sa rozsudku alebo akýchkoľvek uložených sankcií a opatrení.

Článok 12
Zodpovednosť právnických osôb

17. Členské štáty zabezpečia, aby boli právnické osoby zodpovedné za spáchanie trestného činu uvedeného v článku 10, ak takýto trestný čin spáchala v ich prospech iná osoba konajúca samostatne alebo ako člen orgánu právnickej osoby, ktorý v nej plní riadiacu funkciu, na základe

a) oprávnenia zastupovať túto právnickú osobu, alebo

b) právomoci prijímať rozhodnutia v mene tejto právnickej osoby, alebo

c) právomoci vykonávať kontrolu v rámci právnickej osoby.

18. Členské štáty tiež zabezpečia, aby právnická osoba zodpovedala za spáchanie trestného činu uvedeného v článku 10, ktorého sa dopustila v jej prospech osoba spadajúca do právomoci tejto právnickej osoby, a to vďaka nedostatočnému dohľadu a kontrole zo strany osoby uvedenej v odseku 1.

19. Zodpovednosť právnickej osoby podľa odsekov 1 a 2 nevylučuje trestné stíhanie fyzických osôb, ktoré spáchajú trestný čin uvedený v článku 10, navádzajú alebo poskytujú inému pomoc na jeho spáchanie.

Článok 13
Sankcie proti právnickým osobám

Členské štáty zabezpečia, aby boli právnické osoby zodpovedné za spáchanie trestného činu podľa článku 10 potrestané účinnými, primeranými a odrádzajúcimi sankciami, ktoré pozostávajú z peňažného trestu alebo pokút a ktoré môžu zahŕňať aj ďalšie sankcie, ako napríklad:

a) pozbavenie nároku na verejné príspevky alebo pomoc,

b) vylúčenie z účasti na verejnej súťaži na obdobie až piatich rokov,

c) dočasné alebo trvalé vylúčenie z vykonávania poľnohospodárskej, priemyselnej alebo obchodnej činnosti,

d) nariadenie súdneho dohľadu,

e) súdny príkaz k likvidácii.

Článok 14
Pomoc pri podávaní sťažností

20. Členské štáty vypracujú efektívny mechanizmus, prostredníctvom ktorého nelegálne zamestnaní štátni príslušníci tretích krajín môžu podať proti ich zamestnávateľom sťažnosti, priamo alebo prostredníctvom určenej tretej strany.

21. Členské štáty nepostihujú sankciami za napomáhanie neoprávnenému pobytu určené tretie strany, ktoré poskytujú pomoc štátnym príslušníkom tretích krajín pri podávaní sťažností.

22. Pokiaľ ide o trestné činy, na ktoré sa vzťahuje článok 10 ods. 1 písm. c), udelia členské štáty za podmienok uvedených v článkoch 4 až 15 smernice 2004/81/ES štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú alebo boli vystavení vykorisťujúcim pracovným podmienkam a spolupracujú v rámci trestného stíhania vedeného proti ich zamestnávateľovi, povolenie na prechodný pobyt v dĺžke zodpovedajúcej danému vnútroštátnemu konaniu.

Článok 15
Kontroly

23. Členské štáty zabezpečia, že najmenej 10 % podnikov usídlených na ich území je každý rok predmetom kontrol, ktorých cieľom je kontrolovať zamestnávanie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržujú na ich území.

24. Výber podnikov, ktoré majú byť predmetom kontroly, sa zakladá na posúdení rizika, ktoré majú vypracovať príslušné orgány členských štátov s prihliadnutím na faktory, ako napríklad oblasti, v ktorých podnik vykonáva svoju činnosť, a záznam týkajúci sa akéhokoľvek predchádzajúceho porušenia.

Článok 16
Predkladanie správ

Najneskôr do [*troch rokov po dátume uvedenom v článku 17*] a potom každé tri roky členské štáty predložia Komisii informácie o implementácii tejto smernice prostredníctvom správy, ktorá bude zahŕňať čísla a výsledky kontrol uskutočňovaných podľa článku 15 a podrobnosti opatrení uplatňovaných podľa článku 8.

Na základe týchto správ Komisia predkladá správy Európskemu parlamentu a Rade.

Článok 17
Transpozícia

25. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do [*24 mesiacov od dátumu uverejnenia tejto smernice v Úradnom vestníku Európskej únie*]. Komisii

bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení a tabuľku zhody medzi týmito ustanoveniami a touto smernicou.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Spôsob uvedenia tohto odkazu určia členské štáty.

26. Členské štáty oznámia Komisii znenia hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 18
Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 18
Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli […]

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*